

34/6

LA CAMPANA DE GRACIA

Any LXIV - Batallada 3350

Preu: 20 cèntims

BARCELONA, 7 d'Octubre 1955

—No us hi escarresseu, que tots junts no feu el pes.

F. C. Metropolità de Barcelona, S. A.

(TRANSVERSAL)

METRO TRANSVERSAL — El medi de transport urbà més rapid i econòmic
De PLAÇA ESPANYA a la MONUMENTAL, 20 cèntims
De BORDETA (Hospitalet) a MARINA (Sant Martí) quinze minuts

COMODITAT I HIGIENE.— Aquesta Empresa desinfecta periòdicament per mitjà de brigades especialitzades, el seu túnel, estacions i cotxes, mantenint d'aquesta forma en perfectes condicions d'higiene totes les seves instal·lacions.

LA CAMPANA DE GRACIA

SETMANARI DELS ESQUERRISTES CATALANS

Redacció i Administració: Ronda Universitat, 25, enfíl. Telèfon 22122

EL dia 12 del prop-vingent mes de novembre serà consultada la voluntat del nostre poble. Unes eleccions municipals serviran per a palesar si el sentiment esquerrista dels catalans s'ha afeblit o bé si resta intacte, ferm i poderós, per a desesperació de les dretes. En aquests moments decisius per a la sort de l'autonomia i de la República, cal pensar només en Catalunya.

Cal pensar en Catalunya. Cal recordar que en temps de la monarquia oprobiosa, les dretes s'havien apoderat del moviment polític catalanista, per deixadesa de les esquerres, i que, malgrat tenir el partit més representatiu d'aquelles—la Lliga—grossa influència en els sectors governamentals i fins ministres del rei, Catalunya no solament no tenia la més petita esperança de veure concedida la seva autonomia, sinó que, per un dictador simpatitzant amb els cabdills regionalistes, s'havia vist arreballada violentament la Mancomunitat, petit avenç autonòmic... Calgué que vingués un 14 d'abril i que les esquerres, veritable expressió del voler del poble, conquistessin la direcció del país, substituint la corcada monarquia per una República democràtica, perquè l'autonomia deixés d'ésser una utopia, hipòcritament explotada per les dretes, per a convertir-se en una realitat.

Catalunya deu a les esquerres la seva llibertat. I, no cal dubtar-ho, a les esquerres solament deurà, el dia de demà, tot nou avenç, tota nova millora social o política. De l'egoisme de les dretes, dels malabarismes de la Lliga, del reaccionari programa del manteniment de l'ordre i del respecte a la propietat, Catalunya no ha d'esperar-ne res. L'experiència està ja feta.

Catalunya ha de meditar-ho això, en preparar-se per a disposar el seu vot en les urnes. La lluita, bàsicament, estarà circumscripta a dos nuclis: l'Esquerra Republicana de Catalunya, d'una banda, i la Lliga Catalana, de l'altra. Atres petits nuclis esquerrans, més entrebancadors que altra cosa, i un partit centralista, aniran segurament a la lluita. Allà ells amb la seva consciència de catalans. Restar vots a l'Esquerra serà, categòricament, donar-los a la Lliga i facilitar el seu triomf, comproment, amb aquest, el camí de l'autonomia i l'esdevenidor de la República.

Dretes i esquerres. Lliga i Esquerra. Heus ací les dues forces que s'enfrontaran el dia 12 de novembre. Les campanyes insidioses de les dretes contra els homes de l'Esquerra Republicana de Catalunya, no faran canviar les posicions. Adhuc admetent, com argument de raciocini, que en certs moments la gestió d'alguns homes de l'Esquerra, a l'Ajuntament o allà on fos, no hagués estat encertada, i pot cap esperit sincer canviar, per aquest fet, la seva ideologia, donant a les dretes el vot que sempre havia reservat a les esquerres? Els homes es canvien i els ideals perseveren. A una gestió—que pot plaure o no plaure—en succeeix una altra mentre els ideals són immutables.

Les dretes—millor dit, la Lliga—ha emprat tots els mitjans per tal de portar la desconfiança a l'ànim del ciutadà de bona fe. Calúmnies, insídies, falsejats, campanyes d'escàndol, murmuracions a cau d'orella, acusacions injustes. Els que no han fet res no han volgut deixar fer. I, hipòcritament, emprant tots els mitjans, s'han introduït per tot arreu, escampant la seva verinosa bava. Esquerra o Lliga. Autonomia o "anar fent". Llibertat o despotisme. República o monarquia a la porta. Heus ací els termes en que, als catalans, se'ls presenta la propera lluita. D'un costat, un nucli fort, acabadillat per Francesc Macià, al voltant del qual s'agrupen els homes que varen prometre al poble la República i varen portar a Catalunya l'autonomia i varen donar-li. De l'altre costat, sintetització del conservadurisme, de l'explotació social, del capitalisme intransigent, acabadillada per Francesc Cambó, l'home que es vengué l'autonomia per una casaca de ministre. Catalunya ha de triar. I no dubtem que ho farà fent honor a la seva història...

Cal, bon català, que meditis davant les eleccions que s'apropen. Cal que, pensant en Catalunya, compleixis el teu deure. Cal, obrer, que pensis que és l'Esquerra l'únic partit que, inspirat en ideals democràtics, que són l'essència del seu programa, pot orientar la seva tasca cap un millorament social. Cal, ciutadà, que pensis que per damunt de les misèries, de les incidències, hi ha els ideals, aquesta força que mou els homes i els fa fer miracles...

PARLA EN PERE COMES

INTERVIU MES O MENYS VERIDIC

Poder parlar amb el senyor Comes no és tan fàcil com sembla. S'esquitlla com una anguila. Però la constància fa miracles. I a la fi, un servidor es va trobar, assegut davant d'en Pere Comes, decidit a tot. (Aquest tot vol

dir apretar a córrer, si les coses s'em-boliquen massa.)

—I doncs, senyor Comes; ¿què ha estat això?

—Miri, un refredament. Això d'anar al llit massa aviat no em prova.

—No. Si li parlo del mullader polític que ha fet...

—Jo? Ai, pobre de mi! Si jo no em fico amb res! ¿Que no ho veu que jo no intervinc en aquestes coses? Això, el noi Lluhí, que és massa nerviós. Però jo? Ca! Jo no em fico amb res.

—¿Així vostè ha seguit en Lluhí per companyerisme?

—Just. El vell Lluhí i Rissec m'estimava molt. Era un senyor que tenia molt talent i molt mal geni...

—Qualitats que ha hereditat el seu fill...

—Només una...

—Eh?

—Només una raó, dic, podia decidir-me a donar el cop: la de què ningú no feia cas de mi. Vaig començar essent tinent d'alcalde, conseller de la Generalitat, vicepresident del Port Franc, president de Cultura. I ara, què sóc? Un regidor de la tarregada i un diputat del «montón». Res més. Es just això? Però que consti que jo no he fet més que seguir.

—I els altres?

—L'hi diré. En Casanelles, ben bé, no ho sap per què ho fa. Es un revolucionari. Un revolucionari «bien». Li costa molt...

—Quant?

—Que li costa molt estar-se quiet. Tenim l'Antoni Xirau. Aquest és el savi de la colla. Com a parlar, parla poc, però s'hi fixa! Està empipat perquè l'«Avi» li va acceptar la dimissió. Poc s'ho esperava el xicot que l'acceptessin!

—I el Tarradelles?

—No me'n parli. Ens té atabalats. Somnia en ésser altre cop conseller, el pobre. Vol ésser personatge a totes passades. Per mi, és que l'Albert l'entabana...

—Què pensen fer ara vostès?

—Psh, miri. Aguantar el «tipo». Constituir-nos en minoria. I esperar que s'obri alguna porta... Però que li consti que jo no sé res, que no em fico en res...

—Entesos. Diré que vostè va amb el porter; que els que creuen que és el que mou els fils dels titelles, baden; que no és el Papa Negre de la colla... que es innocent com un Vilalta...

—Rrrrrr!

—Té! Ara se m'ha adormit. Vatuva l'olla!

TANET

Coses del temps

L'«Emiliano» ja tornava a tallar el bacallà

Sí, senyors, sí, encara que els semblí mentida. El senyor Iglesias, aquell «Emiliano» tan conegut a Barcelona, tornava a remenar les cireres. Se'l veia, eufòric i satisfet, cada tarda, al hall del «Palace», de Madrid, rebent visites i més visites.

A la seva taula sempre hi havia un ministre o altre que li feia acatament o *rendez-vous*. Gairebé cada dia hi ha-

via el senyor Samper, ministre de Treball, i el sots-secretari del mateix departament, senyor Blasco; de tant en tant el senyor Feded, ministre d'Agricultura, i un dia per altre el ministre de la Guerra, senyor Rocha. Altrament molts governadors i directors generals, delegats de l'Estat a determinats departaments, un cop varen complimentar, o abans de complimentar S. E., passaven pel recó del «hall» del «Palace», des d'on dirigia la política el senyor Iglesias.

I total res. «¡ Flor de un día !»

Una baixa maniobra

Les dretes fotes se les pensen!

En molts pobles, la substitució de l'ensenyament religiós es fa difícil, degut a les dificultats que hi posen les dretes.

Sembla que les Comissions Mixtes encarregades de la substitució de l'ensenyament de les ordres religioses es troba amb què el principal obstacle per a efectuar l'esmentada substitució és la manca de locals, puix que alguns propietaris que han estat requerits per a vendre o arrendar llurs finques per tal d'habilitar-les per a escoles, no han cregut convenient fer-ho, malgrat les bones proposicions que se'ls feia.

Això palesa una baixa maniobra de les dretes, que caldria contrarestar amb energia.

I una incautació dels locals de les Congregacions, no creieu pas que fos una mesura poc encertada!

ON VA LA HUMANITAT?

*On va la humanitat tot just sortida
d'una corva de segles obscurits?
Va de cara a la mort o té la vida
i els seus propis destins al cap dels dits?*

*Hi ha un ressò de veus en llunyania
una punta d'albada en l'horitzó
que ens diu que ve el gran dia
i que s'acaba la foscor.*

*Però, resten encara moltes noses
i molts destorbs que li barren el pas
i no sabem si els roserars de roses
floriran en garlanda pel seu braç*

*o si ens arribarà tancat el dia
per uns núvols grisencs i ploraners
i la llum, la clarícia i l'alegria
se'ns perdrà, per sempre, en el no-res.*

*Volem, però, vèncer la nit perjura
i trencar la tenebra de l'esperit
i collir, un jorn, la fruita ben madura
encara que sigui amb sang del nostre pit.*

*No ens cal pensar en morts ni en covardies
ni en tornar enrera, mai!
El ròssec vell dels segles i dels dies
es perd en la fondària de l'espai.*

*I apareix la llum nova, l'esperança
i el sol inunda els cors i fa exclamar:
Humanitat, humanitat! Avança!
Mira el final del teu camí que és clar!*

*On va la humanitat tot just sortida
d'una corva de segles obscurits?
Va de cara a la vida
i té els propis destins al cap dels dits.*

SALVADOR PERARNAU

La justícia «legal»

El cèlebre «Ricardito» ja es al carrer

—Tu, deixa't acusar. No diguis res. Fes el paper de met. Potser et condemnaran. No hi fa res. Et responem que no estaràs a presidi més enllà de cinc anys. Tu ets molt jove i cinc anys passen de seguida. I després, a viure de renda. En tal lloc trobaràs dipositats tants mils duros...

Aquestes paraules són les que la veu popular atribueix a certs personatges que intervingueren, fa prop de cinc anys, en un afer criminal de resonància, com adreçades a un infeliç degenerat, sobre el que requeien totes les pressumpcions.

S'equivocava la veu popular? No ho sabem. El minyó va ésser condemnat, sense aclarir el crim. I és l'únic que podia fer-ho.

Ho han dit els diaris. El cèlebre «Ricardito» ha estat posat en llibertat. Condemnat a cadena perpètua per

l'assassinat de Pau Casado, ha estat en el presidi del Dueso solament uns quatre anys i mig...

«Ricardito»—al qual defensava Solà de Cañizares—se n'ha anat al seu poble, on pensa viure tranquil·lament.

I la justícia «legal» ha quedat satisfeta.

Ja poden anar fent

Els tradicionalistes han fet a França i Itàlia manifestacions antirepublicanes

Havem parlat amb un tradicionalista català, dels que han anat a Roma. Ens ha saludat aixecant el braç ridículment. Val a dir, per això, que no sabia, l'infeliç, amb qui parlava...

Tot el viatge l'ha fet portant boina vermella. En arribar a Cerbere, se l'ha amagada «per a estalviar-se compromisos». Per França i Itàlia han lluit l'odiosa boina roja, i s'han esbravat, en totes les estacions, donant moris a la República espanyola i cantant la marxa reial. —Ens hem divertit molt— ens ha dit l'incaute tradicionalista. —A Roma ens vàrem posar camises negres. Erem dos mil i anàvem pels carrers marcant el pas. La Urraca portava mantellina. Nosaltres, al coll, portàvem colors amb la bandera monàrquica. Havem tornat roncés de cridar «Visca el rei!» Al cafè «Fariglia» vàrem fer tocar la marxa reial. I vàrem bufetejar un ximple que a Niça s'atreu a encarar-se amb nosaltres. Era un republicanot... El pare Lisbo-

na, a Viarreggio, va lluir-se de debò. Podem dir ben bé que havem fet, a l'estranger, una important manifestació política... Que és el que volíem...!

Que nosaltres sapiguem, els nostres representants diplomàtics no han trobat res de particular en aquest desfogament dels requetès en terra estranya. Cap protesta, cap insinuació, cap mesura...

Ja poden, doncs, anar fent.

Contes del senyor Rector

El rector de R... destriava la seva predilecció entre el seu gos perdiguer i una revinguda majordona. El Xavet, escolà major, minyó bellugadís, era un tercer en discòrdia.

El noi, viu com una centella, va voler explotar la badoqueria del rector pel seu gos. I va fer-ho així:

—Senyor rector: Vostè diu sempre que al «Xelín» només li manca enraonar. Doncs bé, si vostè vol, enraonarà.

Astorament del vell capellà. El galifardeu insisteix amb tanta de traça que arriba a donar-li entenent que a Barcelona, on totes se les pensen, hi ha una acadèmia on ensenyen de parlar a tota mena d'animals: gossos, conills, gallines, bous, etc. Es car, però; val un centenar de pessetes, ensenyament i despesa.

El vell clergue, gasiu com ell sol, dubta, dubta, consulta la majordona i aquesta l'acaba d'engrescar. Això pot ésser una font d'ingressos. Hom pot inventar un miracle. Dir que aquell és l'autèntic gos de sant Roc. Els peregrins vindran a carrera jeta... El vell es deixa temptar. Es, però, massa vell per anar a Barcelona; no pot deixar la feligresia i encara menys la majordona... Per fi hom acorda que el Xavet hi anirà amb el gos.

El noi, que no volia altra cosa, s'embutxaca l'imaginari import de la matricula i agafa el tren amb el perdiguer... «¡Cuida'l com si fos un germanet teu!» li crida el rector en arrancar el tren. Efectivament, encara el carril no havia fet deu quilòmetres que el pobre gos jeia al fons d'un barranc, on el seu curador l'acabava de trametre des d'un pont de cent metres d'altura.

A Barcelona el noi feu "la bombe" fins exaurir les pessetes. Aleshores tornà al poblet i allí trenà una fantàstica descripció de l'acadèmia zooparlant, que féu caure la bava al credul rector. El gosset parlaria en un parell de mesos. El Xavet havia dialogat amb cavalls, moutons i oques del tercer curs, que s'explicaven millor que Castelar. Així parlaria el perdiguer. Calia, però, tornar-hi dintre una mesada.

Al cap d'aquesta repetí el viatge i l'alegre despesa d'unes pessetes del rector. Al retorn, afirmà, resolut:

—El vostre perdiguer ja enraona. Té, però, una mica de deix palpissot, que cal treure-li. Es qüestió d'un altre mes.

Al rector se li encandilaren els ulls. Ja ho havia dit sempre que aquell gos...!

Arribà per fi l'hora d'acabar la farsa. El reverend estava impacient per oir l'eloqüència del seu gos. Fins volia entrenar-lo per a sermonejar als fidels. El Xavet comprengué que calia tancar de cop. Féu acopi de més diners que les altres vegades—drets d'examen, desgast de material, estrenes als bidells—i sortí a cercar l'educand, el qual ja devia estar corregit de la seva pronúncia defectuosa...

A més diners va correspondre major disbauxa. Finitis aquells i aquesta, agafà el tren i tornà a la Rectoria. El vell rector, que l'esperava frisós, junt amb la majordona, quedà de pedra en veure'l arribar sol.

—I el "Xelín"? I el meu "Xelín"?...

En Xavet s'eixugà els ulls i arrencà un plor.

—Què et passa? Te l'han pres?...

—Pitjor que això... Es mort!... Jo l'he mort!...

—Tu, tu l'has mort?...

Al pobre rector estigué a punt de venir-li un treball. Mentre la majordona, no poc trasbalsada, curava d'ell, l'astut escolà major va exclamar, aplomat i lapidari:

—L'he hagut d'estrangular... Parlava... Parlava massa... Figuri's que prop d'aquí, amb el vagó ple de gent, s'ha posat a cridar amb veu molt clara:

—«Jo sóc el gos del rector de R... Aquell que als setanta anys encara dorm amb la majordona!»

—Figuri's, senyor rector. Jo, oint una cosa així, m'he encegat i he matat el xerraire...

Aleshores el rector, en transició brusca féu decidit:

—Ben fet, noi... I que no es parli mai més de tot això!...

I mai ningú no hauria tingut esment de l'aventura del Xavet, si ell mateix, temps a venir, no l'hagués esbombada.

—Ara com ara, no us el puc apujar el jornal. Però si voteu la Lliga, ja serà una altra cosa...

Un catalanista

El senyor Papitu ens rectifica

Ens ha vingut a trobar el senyor Papitu. Estava indignat...

—Vostès varen dir, amb aquell desparpajo, que jo no era un bon català. Sí que, amigo! Quines ganes de ficar-me en líos! Sàpiga que antes que vostè vingués al mon, fa quaranta anys i picó, jo ja vaig tirar als Jocs Florals. Por aquel entonces, això era tenir atreviment, però a mi, sin embargo, res no me feia frenta. Hasta em va costar barallar-me. I luego diran! Sí, ja ho sé que es susurra que no vull pintar els il·letrats en català! Es estupendo això! Vaya, vaya amb aquesta gent. ¿Que no saben que tindria un gasto de padre y muy señor mío? Nada menos que cent duros me'n demanen. Bueno: no és que jo sigui tacaño, però... al fin y al cabo són cent duros! Com si un no tingués de treballar i se'n pogués anar de picos pardos...

—Bé. Passem-hi pels rètols... Però les targes, el paper d'escriure...

—Veurà. Les tarjetas les tinc en castellà perquè la clientela no sospetxi que sóc catalanista i no em dongui un disgust i em faci un feo. I com que en el paper hi tinc el sello, sap?...

—Però suposo que anirà al teatre català.

—I ara! Si és una lata. A mi dongui'm Muñoz Seca. Un s'hi tronxa.

—I llegirà els diars catalans.

—No, senyor, no. No els entenc. Mentre veranejava, vaig provar de llegir el que tenien a la lecheria del costat. M'hauria tornat loco. A mi, dongui'm «La Vanguardia»...

—Així, quedem que vostè és catalanista...

—Sí, senyor. I de tomo y lomo... I se'n va anar, tot satisfet.

PEL CONSELLER DE CULTURA

Els llibres tendenciosos en les Escoles públiques

Avui que ja sortosament gaudim d'un règim liberal i democràtic i que l'ensenyament a Catalunya està en part en mans de la Generalitat, és quan devem acudir al conseller de Cultura perquè es serveixi revisar els llibres de text que encara són emprats en algunes escoles, els quals, a més d'estar mancats d'aquell sentit pedagògic necessari per a formar la cultura de l'infant, són, en molts casos, d'un contingut francament tendenciosos. És exemple d'això un llibre que ha arribat a les nostres mans, titulat «Curso cíclico de primera enseñanza, grado medio», de M. Porcel i Riera. En dit llibre, en l'apartat que tracta lleugerament de la Història d'Espanya, figura un gravat que vol representar el Corpus de Sang i que diu al seu peu textualment: «El Corpus de Sangre» (1640).—*El día de Corpus estalló en Barcelona una sublevación de segadores, en que eran asesinados sin piedad cuantos no hablaban catalán. El virrey, marqués de Santa Coloma, al intentar la fuga, fué asesinado.*»

Com poden veure, a més d'un desconeixement manifest del fet del Corpus de Sang, impropis d'un home que publica llibres de text, hi ha aquest peu completament tendenciosos. I per si això no fos prou, al final de l'apartat que parla de la Història d'Espanya, reproduceix la següent nota:

«El 13 de septiembre de 1923, el capitán general de Barcelona don Miguel Primo de Rivera pidió y obtuvo el Poder, estableciendo un directorio militar que puso fin a los escándalos, abusos e injusticias de los gobiernos de partidos y de camarillas. Con casi total aplauso, el directorio restableció el respeto a la autoridad, acabó con los atracos y atentados de los sindicalistas de Barcelona, puso orden en la administración y persiguió y castigó a los caciques de todas clases, causantes del malestar y de la postración de España».

El menys que es pot demanar en un historiador és la veracitat de la seva narració, o almenys una franca imparcialitat, ja que els llibres són per a formar els homes del demà, i no hi ha dret d'inculcar-los unes idees i ensenyances contràries al que haurien d'ésser.

Esperem que el conseller de Cultura de la Generalitat vetllarà per tal que als col·legis no s'instrueixi els infants amb aquests llibres que s'adiuen tan poc amb l'esperit que ha de despendre el sistema pedagògic que tendeixi al millorament de la cultura per a formar una generació intel·ligent, amb idees d'amor i humanitat.

DES DE MADRID

Els que estan contents i els que no ho estan

A Madrid, en els cercles radicals, aquests dies totom està radiant. Els a dir, totom no. Els «radicals de tota la vida» ran una cara molt estirada... Cap carrec ha arribat fins a ells... Els prou tan a estrènyer les mans als que ja han sortit a les llistes de prems que es reparteixen a la sortida de cada consell de ministres, però quan es troben algun amic, algun adversari polític que els diu: «Què, ¿encara no i han fet res?», posen una cara de tres quartans. Cal observar-los. Quan es tracta d'un Rey Mora, d'un Villanueva, d'un Salazar Alonso, s'exciten. Contenen troles per dissimular. «He refusat el carrec que m'han ofert. Jo no vull ésser Poder amb el Govern que ha hagut de ter el senyor Lerroux. Em reservo.» D'altres contesten: «No sé, no sé... Se m'ha parlat d'un carrec, però encara ho haig de consultar. Aquestes coses no es poden acceptar tot seguit. Cal meditar-ho.» D'altres, els que ja no tenen esperances, els que han estat batuts dels objectius que havien pensat ocupar, s'indignen: «Ja ho veu; a mi, a un radical de tota la vida! A un home que ha lluitat sempre per les idees. A mi, que quan havia dictadura se'm perseguia; a mi, que només he estat regidor tres vegades... I en canvi li han donat un lloc a aquest, una plaça a aquest altre... Ja vindrà un dia que el senyor Lerroux es penedirà del que ha fet amb mi...»

Aquests encara són els menys. Els ofega la multitud de gent que ja té càrrecs o dels que confien tenir-lo.

... ..
Això ho varen escriure abans de la crisi. Avui, els entusiasmes s'han apagat i les cares s'han allargat un pam. No som res en aquest món!

—Pobre senyor Roc! No sé pas què en farem! Pateix del cor.

—I això? de què li ha vingut?

—Ja li ho diré. Es va fer radical, sap?

ARA VES!

Raquel Meller es molt devota

Raquel Meller — la senyora Francesca Márquez — ha fet unes declaracions a un periodista. La cupletera, catalana — segons Marius Aguilar — i filla d'Osca, segons la fe de naixement, ha desmentit que pensi fer-se monja.

—Res d'això—ha dit.—Però que

consti que una servidora és molt devota, molt catòlica i molt creient. Que vaig a missa cada dia i confesso i combrego i porto escapularis i una creu...

Enterats, senyora vídua de Gómez Carrillo, enterats. Però, miri: nosaltres, que som d'allò més tolerants, li perdonem tot això i molt més.

El que no li perdonem és que encara ens canti aquells cuplets escarrancats del seu bon temps (1900). I que, per a renovar repertori ens surti amb una «Donya Mariquita».

D'això, cal que se'n confessi!

POBRA LLIGA!

Ara li surfen uns agraris de frascantó!

A cà la Lliga no les tenen totes. Els fins ara incondicionals de l'Institut de Sant Isidre, escoltant les veus de sirena histèrica dels «agrarios» de Madrid, estan fent passos per tal de constituir-se en partit, en intel·ligència amb aquells, i en vistes a les properes eleccions.

Si aquesta pensada prosperés, els agraris de Catalunya presentarien candidatura pròpia, a base d'un programa «bien entendido», en el que fins —magnànims—arribarien a admetre l'Estatut, però «con un carácter españolista!»

Sembla que el senyor Cuyats—l'assembleista de Primo de Rivera—no és pas estrany a aquestes gestions, pagant així a la Lliga haver-lo posat en candidatura.

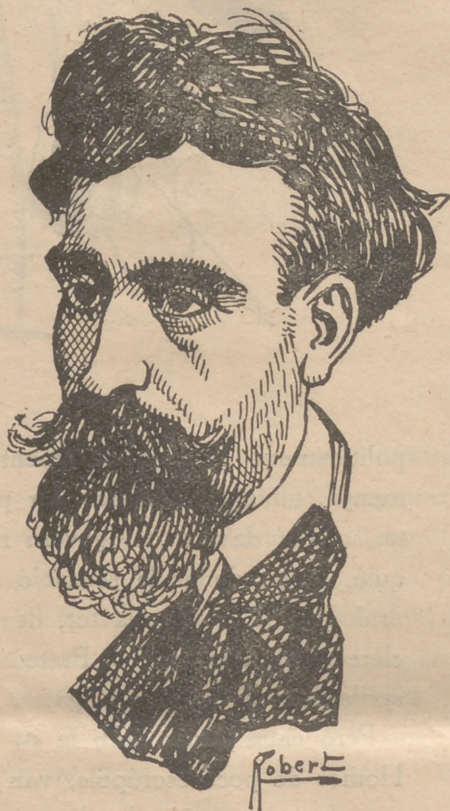
Ja riurem!

IGNASI IGLESIES

El dilluns vinent es compleixen cinc anys de la mort d'Ignasi Iglésies, el poeta del poble. Tan fresc està en la memòria de tots els catalans el record del gloriós literat que consagrà la seva vida als humils i a Catalunya, que sembla que era ahir que el vèiem, en el seu recó de l'Arxiu Històric, animós i optimista, etern infant, tot ell bondat i sentiment.

Fa cinc anys que una hemorràgia cerebral posà fi a la seva vida lluminosa. Morí a mitja tarda del dia 9 d'octubre del 1928. Els seus amics fidels es feren càrrec del cadàver, i tota Barcelona, plena de dol i d'emoció, desfilà davant les volgudes despulles.

L'acte de l'enterrament fou cosa que no s'oblida. El poble, amb llà-

grimes als ulls, acompanyà el cadàver fins el cementiri de Sant Andreu. Pere Coromines, emocionat, acomiadà l'amic i el mestre...

La vida d'Ignasi Iglésies fou exemplar. Vingué al món a Sant Andreu, el dia 19 d'agost de l'any 1871. El seu pare fou el cap d'un dipòsit de màquines del Nord. Traslladat a Lleida, el noi cursà el batxillerat a aquell Institut i, molt jovenet encara, començà a escriure per al teatre. La seva primera obra, "La força de l'orgull", fou estrenada per ell mateix, amb uns quants companys, l'any 1880, en un modest local de Lleida. Del 1890 al 1892, al-

tre cop a Barcelona, estrenà diferents produccions en els teatrets de Sant Andreu, en el Casino del qual fundà, l'any 1892, l'Agrupació "L'Avançada", que li estrenà les obres "Els conscients" i "Els primers freds". L'any 1893 estrenà per primera vegada a Barcelona. L'obra fou "L'anyel de fang" (1893). L'any 1898 estrenà al Romea un diàleg, "Els invencibles", va reeixir. Passà per l'Ajuntament de i el següent, el drama "Foc Follet".

Recordar la seva obra, fóra pueril, car està en la memòria de tots. "El cor del poble", "Els vells", "Les garses", "La barca mora", "En Joan dels

EL CANT DELS HUMILS

Amb el cor flamejant vaig fent via,
recollint l'ambició dels humils.

No em fa res no tenir companyia
i anà arreu emboirat, nit i dia,
amb mos cants redemptors i virils.

Sempre avant aniré amb el coratge
que m'ha dat dels herois el dolor,
bo i cantant, amb veu mascle y salvatge,
l'himne etern que combat l'esclavatge
i enç farà cor-lligà en germanor.

Pels humils serà gran la victòria
dels meus cants, que són fills de llur dol,
enlairant-los per sobre l'escòria
que sosté llur tirà, ple de glòria,
en la vella foscor.

Ja el nou sol
sos raigs d'or va estenent per la terra,
son escalf xardorós l'enrogeix,
i germina en el pla i en la serra
la llavor que duu flaires de guerra,
d'una guerra que el cor beneeix.

I, tot sol, amb l'ajuda sagrada
del record dels herois venerats,
als que escoltin la meva tonada
faré alçar triomfants la mirada
i volar com ocells deslliurats.

IGNASI IGLESIES

«L'obra d'Ignasi Iglésies pot condensar-se en unes paraules: «Fou el poeta de la bondat».—Pous i Pagès.

«La primera virtut de tota l'obra d'Ignasi Iglésies és l'amor humanitari, aquell sentit de germanor de l'home envers totes les coses».—Maragall.

«Tota la vida d'Ignasi Iglésies se'ns mostra xopa de cordialitat, estergida en aquell seu gest de santa humilitat, baixant la testa per a apropar-se als infants i obrint els braços a la humanitat sencera, que se li apareixia com una gran família». — Puig Pujades.

"Miracles", "Foc nou", "Els emigrants", "La senyora Marieta", "La llar apagada", entre altres, constitueixen motiu d'orgull legítim per al teatre de Catalunya.

Va voler actuar en política. No en Barcelona, aportant el seu valuós concurs a les obres de cultura; però era el seu esperit massa pur, massa sincer per a avenir-se amb els entrebancs de les lluites polítiques. I va tornar als seus llibres i al teatre...

Catalunya no l'oblidarà mai. Va ésser el poeta dels humils, dels desvalguts... I aquests, per sempre més, veneraran el seu nom...

RECORDEM...**Lliga Regionalista,**

Cal parlar de la història negra del nostre poble; de la història escrita amb pàgines de sang del proletariat de Catalunya.

Lliga Regionalista! Història tenebrosa de trenta anys de govern a Catalunya!

Trenta anys de vagues, de fam, de persecucions, de crims, de terrorisme, de pistolisme.

Trenta anys durant els quals va ésser possible una actuació terrorista realitzada per la banda Joan Rull, home que fou protegit des de les altes esferes governamentals.

Trenta anys que feren possible una actuació espanyolista, anticatalana i antiobrera, com la dels senyors Alexandre Lerroux-Emiliano Iglesias.

L'Esquerra Republicana de Catalunya va pondicionar la seva col·laboració en el Govern del senyor Lerroux a la prèvia acceptació, per aquest, d'unes condicions que asseguressin la continuació de la política social, laica i antimilitarista del senyor Añaza.

En la seva declaració ministerial, el senyor Lerroux va palesar que tenien raó els que dubtaven de la sinceritat de les seves promeses. I, davant aquell programa de govern, tan diferent del que l'opinió reclamava, Esquerra Republicana de Catalunya va adoptar l'actitud que calia, col·locant-se com sempre al costat de la República, d'aquella República que vol el poble

Trenta anys d'imperi omnipotent de la Lliga Regionalista i que no es portà a terme cap obra de cultura a favor del poble. Els fills dels treballadors catalans no tenien escola on anar a aprendre les primeres lletres.

Fou durant l'imperi de la Lliga que es produí el desastre del Barranco del Lobo, on moriren a milers els catalans; fou aleshores que el poble indignat cremà els convents, on s'amagaven els amics de la Lliga Regionalista. I aleshores també es produí aquell infame Delateu! Delateu!...

Aliats de la Lliga, assalariats del «Fomento del Trabajo Nacional», foren els pistolers i espies Bravo Portillo i baró de Koëning, els que, ensinistrats per la Lliga i manats per Milans del Bosch, iniciaren el pistolisme a Barcelona assassinant obrers i patrons. Assassinar a Sabater, obrer de la C. N. T. i al patró metal·lúrgic Barret.

Per aquests fets cobraren una bona retribució els pistolers. Fou l'inici del pistolisme.

Creà la Lliga el Sometent-policia i pistolera, a les ordres de Bertran i Musitu i seguint instruccions concretes del fariseu Cambó.

Foren trenta anys de traïcions, de mala administració a l'Ajuntament de Barcelona, de claudicacions davant el poder borbònic, assassí.

Però ultra tota la seva negra i sagrant història, la Lliga, que portà Martínez Anido, l'assassí, al Govern civil de Barcelona, va voler, abans, aliar-se amb, no diríeu mai amb qui? Doncs amb la pròpia Confederació Nacional del Treball!!!

Sí senyors; amb la C. N. T.!

La Lliga volia estar bé amb el Borbó i pactar amb la C. N. T.

Això passà l'any 1918.

La Lliga era una entitat poderosa

políticament i econòmicament. Almenys, tenia tot l'interès per presentar-se així davant del govern monàrquic. Volia donar la sensació a Madrid que ho dominava tot, des de la clerecia als anarquistes. Pretensió absurda com la mateixa Lliga.

Però calia parlar amb la C. N. T. Homes de pocs escrúpols, van cridar una representació de l'organització obrera, per tal de celebrar una entrevista amb els senyors Francesc Cambó i Josep Puig i Cadafalch, per a mirar d'establir la relació i formular el pacte.

Es va requerir la C. N. T. abans d'una de les moltes repressions que amb tanta freqüència n'era víctima el proletariat català en temps de la Lliga.

La C. N. T. nomenà una comissió per tal de veure què volien els homes de la Lliga. Hi van anar en Valero, en Simó Piera i en «David Rey».

Van ésser rebuts per en Puig i Ca-

a, Reacció, Revolució

dafalch, puix que el senyor Cambó no es va deixar veure. En preguntar els obrers el que volien, amb natural astorament dels tres representants de la C. N. T., en Puig i Cadalfach va contestar que *havien cridat la C. N. T. per tal de veure si era possible concretar una aproximació entre la Lliga i la C. N. T.*

Justament indignats, els tres treballadors refusaren semblant absurd i sortiren del despatx del senyor Puig.

Pocs dies després s'inicià una ferotge repressió. Foren empresonats a milers els treballadors. Vingué el tristament cèlebre Maestre Laborde i es posà a les ordres de la Lliga perseguint els treballadors ferotgement.

Més tard, expulsió de Frederic Carles Bas del Govern civil i aplicació de la «lei de fugues». Creació del Sindicat Lliure. Assassïnats quotidians. Martiris a Prefectura. Arlegui!! Processos monstruosos. Anys i més anys

de presidi per a militants i polítics d'esquerra.

Deportacions per carretera i a La Mola, on havien d'ésser assassinats, a la tornada, i tirats a la mar.

Trenta anys de vergonya i de crim que ara volen ressuscitar.

Volen guanyar les eleccions!!!

Aquesta és la Lliga que ara, creient que el poble no té memòria, vol conquistar la direcció de la política en la Catalunya autònoma. Compta, per a aquest intent, de barrar el pas a la democràcia catalana, amb l'ajuda dels monàrquics despitats, enemics aferrissats d'aquesta República que els foragità de les posicions que ocupaven; dels clericals, negats i rancuniosos, que no han paït, ni podran fer-ho mai, la separació de l'Església de l'Estat i la llei de Congregacions religioses; dels plutòcrates catalans, que s'esveren davant les normes de justícia social que inspiren a l'Esquerra, i enyoren aquells temps odiosos de Martínez Anido i d'Arlegui; dels feixistes vergonyants, que pensen en un demà estilit Hitler, en què el poble, esclavitzat, estigui sotmés a l'espasa i al terror; dels enemics de tota llibertat i de tota democràcia...

Enfront d'aquest conjunt de baixes passions, d'odis i rancúnies, de verí i de podridura, s'aixeca el poble, i aquest serà el que dirà la darrera paraula.

El poble, plutòcrates de la Lliga, no ha oblidat la vostra conducta i les vostres criminals maniobres. No ha oblidat la sang sacrificada a les vostres ambicions. No ha oblidat que a vosaltres es deu que el terrorisme s'implantés a Barcelona. Que per vosaltres vàrem patir la vergonya d'un Martínez Anido. Que vosaltres vàreu crear, amb Milans del Bosch, aquell ridícul sometent ciutadà, la finalitat del qual

era perseguir i assassinar, si l'ocasió es presentava, l'obrer que lluitava per unes justes reivindicacions. Que vosaltres, senyors de la Lliga, vàreu donar ministres al rei i no vàreu fer res per Catalunya. Que ajudàreu el Borbó fins al darrer moment, i que, abans que Macià — ara fa tres anys — fos tret d'Espanya i retornat a Bèlgica, contra tota llei i tota justícia, va precedir a aquesta mesura absurda una visita de Ventosa i Calvell al seu parent Despujols, governador civil de Barcelona... El poble té memòria, senyors de la Lliga. I sabrà recordar la vostra tenebrosa història...

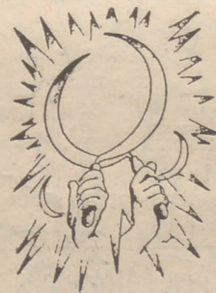
Obrers de Catalunya!! Penseu amb el que s'esdevindria amb les vostres organitzacions si tornés a manar la Lliga!

La Lliga—el crim—no passarà!

La Lliga—la corrupció—ha de desaparèixer!

La Lliga—la inquisició—ha de passar a la història!

El camí ha d'estar lliure d'entrebancs i el poble aixafarà tots els obstacles, siguin Lliga, siguin Lerrouxus, siguin carlins, siguin «savis» indisciplinats. Via lliure! Endavant per la Revolució!

«El deure dels catalans és de fer tot allò que calgui per a enfortir Catalunya, per a donar categoria d'inexpugnable a la seva llibertat inicial. I és també de no fer ni dir res que pugui afeblir la unitat profunda dels catalans, sense la qual no seriem un poble digne de redempció ni una nacionalitat digna de respecte.»—A. Rovira i Virgili.

INDIRECTES

Ara ens diu el senyor Terradellas que el separen de l'Esquerra raons de moralitat.

Raons que, pel que es veu, no han existit fins ara...

* * *

El senyor Lluhi, al Parlament de Catalunya, va fer el rebec perquè, malgrat haver declarat el Govern que estava en crisi, no li varen deixar fer el discurs que duia embotellat...

¿Quan començarà el senyor Lluhi a conèixer les pràctiques parlamentàries?

* * *

Quan, en el Parlament de Catalunya, es discutien qüestions que feien referència a la propietat, el senyor Casanellas patia...

Però també patien els de la Lliga, car, per recomanació d'en Miracle—de la Cambra de la Propietat—no li retreien que ell, el senyor Casanellas, també n'era de la Junta de l'entitat que presideix en Pic!

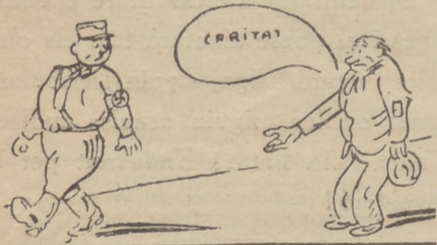
* * *

A "L'Opinió" — ens diu un que ho ha vist — quan els regidors expulsats de l'Esquerra es varen constituir en minoria independent, es varen publicar comentaris gens afalagadors per aquells que "canvien de partit sense, abans, renunciar als càrrecs que deuen al partit que va posar-los en candidatura".

La història es repeteix d'una manera molt empipadora.

* * *

El senyor Vilalta—això ho diem se-

Com els nazis han suprimit la mendicitat a Alemanya.

riosa — pateix de "daltonisme", malaltia que consisteix a no poder distingir els colors.

Això ens dóna l'explicació de la seva conducta. Ha confós els colors...

* * *

El senyor Comas—el papa negre de la colla—és un bon catequista. Va emportar-se'n el noi Vilalta a córrer terres del Nord, i pel camí el va girar com una mitja.

Quan ens assabentem que el senyor Comas s'emporta algun amic nostre a córrer món, ens escamarem. Paraula

* * *

El senyor Ventalló ha canviat de partit.

Altra vegada?

* * *

A "La Veu" (!) el senyor Albert ha publicat un interviú dient penjaments de l'Esquerra i dels seus homes. El senyor Albert ha dit que parlava com a dirigent de "La Falç".

I no és cert. El senyor Albert parlava com a secretari d'en Terradellas.

* * *

"L'Opinió" està amb nosaltres, diuen els de la colla. Però no ho està l'opinió.

Que no és el mateix.

El senyor Cambó, futur (?) alcalde de Barcelona

(Escena del tot autèntica)

—Déu vos guard.

—Bon dia. Caram, senyor Magí... Què el porta per aquesta casa?

—Sí, miri. En primer lloc, el desig de saludar-lo.

—Agraït. I, després?

—Després... el fer un xic de propaganda política.

—Eh?

—Sí. Veurà. Un servidor és soci de la Lliga, sap? I m'han fet del Comitè de propaganda d'aquest barri.

—El planyo. Aquí la gent no és de la crosta...

—Hi ha de tot... Es que vostès, els republicans, no ens coneixen. Vostès ens tenen mania. Nosaltres també en som de republicans.

—Sí? Ai, caram!

—No se'n rigui, no. Ho som com el primer. Però som gent sensata. Miri: ara s'apropen eleccions per a fer Ajuntament nou. Doncs vaig a dir-li un secret...

—Un secret? Sí que el malbarata!

—Sí. Un secret. Si guanyem—que guanyarem—¿sap a qui farem alcalde de Barcelona?

—Potser a en Brunet...

—Sempre està de broma vostè. En farem a... en Cambó!

—Què em diu!

—Certíssim. El senyor Cambó ha renunciat, ja, a anar a Madrid. No té prou salut. A més d'això ja té prou anys i vol dedicar tots els seus esforços a Barcelona. Els seus esforços i els seus diners.

—Ca!

—Certíssim. Diu que no li vindrà de deu milions. Que voldrà que es parli d'ell. Que rebaixarà els impostos. Que tot anirà com una seda. Que...

—Ui! No m'atabali.

—¿No veu com li convé votar la Lliga? Cregui'm, no s'hi pensi més. Ja li portaré unes candidatures quan sigui l'hora...

—Vagi al votant, senyor Magí... I cuidado amb rebre!

Santa Catarina de Siena ha dit:

«Els frares i els canonges haurien d'ésser honrats i espill de santedat; en canvi, ara, són com els estafadors. Vomiten pesta i immundícia i exemple de misèria moral. Amb pena i dolor, amargor gran i plor, escric aquestes coses. Si parlo massa, el dolor i l'amor m'excusin davant de Déu».

«Vicis, pecats, supèrbia, immundícia, abunden avui en el poble cristià i singularment en els prelats i en els directors de la Santa Església—els quals són rosegadors i devoradors d'ànimes; no dic convertidors sinó devoradors».

Carta III al Papa Gregori XI.—(Pàgina 24).

«Les dones d'Esquerra no podran votar» diuen els de la Lliga

Oït de llavis d'un capitost de la Lliga:

—Nosaltres ens refiem del vot de la dona. Ho tenim molt treballat. Sí, ja ho sé que també hi ha dones que votaran l'Esquerra. Però no podran. Les nostres, totes aniran a votar, proveïdes de documents d'identitat de tota mena. En canvi, la majoria de les d'Esquerra, obreres gairebé totes, aniran als col·legis mancadés de documentació. I no podran votar. Ja se'n cuidaran els nostres interventors!

El capitost de la Lliga s'equivoca. Les dones de l'Esquerra votaran—ho sent—votaran, malgrat s'oposin els interventors del senyor Cambó.

Cal que s'acostumin a aquesta idea.

«Hi ha quelcom que em sembla anuncia la pròxima i inevitable caiguda del règim hitleria. I no perquè compti per a això amb els seus adversaris, sinó a causa de la pròpia estupidesa dels hitlerians. No ignoro que s'ha dit que amb la força pot governar el pitjor imbecil. Això no és cert. Sense un reflexe d'intel·ligència no pot governar cap dictador, per molt rodejat que estigui de baionetes. Hitler i els seus homes no tenen un gra d'intel·ligència».—Albert Einstein.

La guerra

INTENCIONS

QUARANTA MIL MARCS

Hem llegit que s'ha posat preu al cap d'Einstein: quaranta mil marcs. No sabem si la nova és certa. Sabem, però, que no ens ha causat estranyesa. De l'Alemanya d'Hitler pot creure's això i molt més.

No ho hauríem cregut de l'Alemanya civil de Karl Liebknesht i Rosa Luxemburg. Però ho hem de creure de l'Alemanya bèl·lica del bell Adolf. Recordeu que s'ha dit: «Per les obres els coneixereu».

I recordeu:

La persecució dels jueus, el triomf de la creu swàstica, el militarisme més desesperat, la crema de llibres en les places públiques;

Emil Ludwig i Stefan Zweig nacionalitzant-se suïssos;

les obres de Drend, d'Heinrick Mann, d'Herman Kesten, d'Ernot Tolle foragitades del mercat de llibreria alemany;

sota l'empar de la República, una política francament, odiosament imperialista.

A l'ombra de la creu—de la creu swàstica—hi ha el diable.

Ningú no diria que Alemanya ha sofert una lliçó tan terrible com la guerra del 1914, desencadenada per l'imperialisme dels Hollenzollern; lliçó que no ha sabut aprofitar.

Ningú no diria que Alemanya ha caigut, a causa de la guerra, en la més espantosa misèria.

Ningú no diria que Alemanya ha fet una revolució.

Ningú no diria que ha enderrocat l'imperi més brutalment militarista que ha existit a Europa.

Ningú no diria que ha proclamat la República.

Llegiu la premsa: a Nuremberg una dona ha estat passejada nua—talment com a l'Edat Mitjana—pel crim d'haver-se lliurat a un jueu.

Els llibres contra la guerra, de Remarque, d'Ernest Glacser, de Ludwig i Renn, han estat prohibits.

L'ex-kronprinz actua en la República com en els millors temps de l'imperi.

Així no és d'estranyar que hom hagi posat preu al cap d'Einstein. Hem vist, encara, una foto en la qual apa-

reix Einstein guardat per uns amics.

I hem vist com, arreu d'Europa, el feixisme intenta accentuar les seves activitats. Activitats contra la llibertat, contra la civilització, que caldrà, amb suprema energia, tallar de soca arrel.

El nazisme ha posat preu al cap d'Einstein: quaranta mil marcs. Però és que el cap d'Einstein val molt més: el cap d'Einstein val més que tota l'Alemanya del feixista Adolf Hitler.

LLUÍS CAPDEVILA

A Madrid, parelles de monges van pels cafès demanant almoïna.

I doncs, aquella car'tat dels catòlics, on ha anat a parar?

Com entenen els catòlics el

«Doncu pa al que tingut fam!...»

Una casa de senyors — de senyors que en fan, no que ho siguin — de molts pisos... Veïns de diners i, és clar, catòlics tots, catòlics d'aquells que van als sermons, als rosaris i a tots els espectacles que donen en les «fàbriques de parenostres».

En aquesta casa de senyors, el porter està malalt. Es vell, l'home, i els corrents d'aire de l'escala el refreden sovint, massa sovint pel precari estat de la seva salut. Però el propietari de la casa, dels senyors catòlics, malgrat la vellesa del porter, l'obliga a anar cada dia a missa primera, amb tot i saber que els setanta anys del porter no poden resistir les humitats de la matinada... Ara el porter està malalt, i, el primer que se li ha ocorregut al senyor, és proporcionar-li els auxilis espirituals, amb el consegüent espant dels familiars del vellet, que no creien que fos tan extrema la gravetat d'aquell home bo, republicà i laic de tota la vida i ara catòlic per força, obligat per uns senyors que es queixen que la República no dóna llibertat d'idees...

Manta vegada el vellet republicà ha protestat de la coacció de què és objecte. Però el senyor propietari li ha dit que cal ésser catòlic a casa seva, i encara més. Li ha fet prometre que en les vinents eleccions ha de votar les dretes, perquè si no ho fa així, el llançarà al carrer sense contemplacions. «Que us donin feina els republicans!», li digué... I el vellet, que creia que complint la seva obligació ja en tenia prou per a guanyar-se el pa fins el dia de la seva mort, ara s'ha trobat encara que, sota el domini d'un catòlic, també cal penyorar-se la consciència...

Es així, amics, com els cavernícoles actuen. Es així com entenen, aquesta gentussa, el donar pa al que tingui fam...» Es així com voldrien el nostre poble.

Alerta, doncs, i serveixi aquest cas de nou exemple. Cal acabar del tot amb la «caverna»!

CARTES DE FORA

ALS NOSTRES AMICS FORANS

Us preguem que ens envieu nota de tots els atropellaments, de totes les injustícies, de totes les bretolades que contra la República maquinin la gent de dretes, els cacics d'ahir que volen seguir essent cacics avui. Cal no silenciar l'obra criminal d'aquesta gent, cal donar-hi una publicitat aterradora.

Les pàgines de LA CAMPANA DE GRACIA estaran obertes a totes les vostres veus de protesta. Contra el propietari feudal, contra el capellà facciós, contra l'innoble cacic, llanceu la vostra veu acusadora i justiciera.

Calaf

REPUBLICA ALS POBLES RURALS

Mantes vegades hem insinuat que la República cal proclamà-la encara en la majoria dels pobles rurals.

Es talment paradòxic, però no deixa d'ésser veritat. La República no està proclamada en molts pobles rurals. Cal, doncs, proclamar-la.

Una prova ben palesa d'això, és la persecució de què som objecte els republicans d'aquesta desgraciada Vila.

Mai com ara, ni en temps de l'odiosa monarquia, ni de la Unió Patriòtica, s'havia perseguit amb tan mala fe els republicans.

L'home que exposa llurs idees lliurement, el republicà, l'home que vol exercir els seus drets lliurement cal que estigui previngut. Se'l treu dels treballs, la més vil calúnnia s'inventa per deshonrar-lo, se li posa competència en els seus negocis, etc., tot s'inventa per tal de fer-li la vida impossible i que hagi d'emigrar del poble.

Molta culpa d'això, ha estat en la forma que els governants republicans han tractat els reaccionaris.

La República ha volgut tractar democràticament la reacció, sense tenir en compte que els reaccionaris ni tan sols volen comprendre el que és la democràcia.

El procediment no podia donar més dolents resultats. En lloc de convèncer-los el que ha fet és envalentonar-los.

I si no, examinem serenament el que succeeix al nostre poble.

No és pas nou que s'ha proclamat la llei de Congregacions i Confessions i que dintre poc, aquestes han de deixar d'ensenyar.

Doncs bé: Nostres edils encara no han fet res per substituir aquella ensenyança per la de la República.

Es més: Es consent que el mestre Nacional sostingui una matrícula de més de cent infants i que la mestressa es vegi obligada a no admetre més alumnes per excés de matrícula i manca d'espai al local destinat a Escola. D'aquesta Escola de noies cal parlar-ne més.

Per vergonya de tots, aquesta Escola està instal·lada en un tercer pis, amb una escala fosca i perillosa fins per les persones majors, i una sala d'escola que quan plou han de plegar la classe i fugir tot-hom.

I no és que hi hagi falta de local per la dita escola al nostre poble. Es que el local que reuneix més condicions, almenys de seguretat i estètica, i que és del poble, està ocupat per una Escola confessional, cedit gratuïtament pel nostre Ajuntament.

S'ha demanat la creació de més Escoles Nacionals, s'ha demanat el trasllat del local Escola de les noies, i el nostre Ajuntament se'n riu, se n'ha rigut fins ara.

De res serveix l'article 26 de la Constitució Espanyola. El nostre Ajuntament ha de subvencionar una institució religiosa segons el seu pensament.

Ha de crear dificultats a la creació de més escoles perquè així els infants que no caben a les laiques han d'anar a les confessionals i per tant han d'ajudar a sostenir unes institucions, que, dient-se catòlics no sostindrien particularment.

I nosaltres preguntem: ¿Ha de durar gaire aquesta calamitosa situació?

Algun dia potser no molt llunyà un puny clos substituirà tanta democràcia.

RAMON COMAJUNCOSA

Calaf, setembre de 1933.

Sant Pol de Mar

BREU RESUM D'UNA INFAMIA

Fa pocs dies morí, honradament—malgrat les coaccions catòliques en els seus últims moments—l'amic, el company, el parent, en Jaume Simon i Ginebra. En morir deixà, però, una bona memòria del que fou, memòria que servarem sempre els bons amic, els bons companys i els bons parents que avui trobem a faltar aquell cos jove de vint-i-vuit anys. Hem anotat les coaccions catòliques, sí: aquell home que tots hi havíem parlat de les nostres angoixes i de les nostres inquietuds, el coneixíem íntimament i sabíem bé prou el seu pensament quant a la religió. Ell no analitzava mai, però sí que conceptuava i en feia una figura dels representants de la religió catòlica—l'única que coneixia—evocant-nos el capellà fastigós i luxuriat, un home de complexió exagerada, panxut, sempre amb una bossa de diners a la mà i una dona nua als genolls...

Doncs bé, aquest, en Jaume Simon i Ginebra, el popular «Falò», el pescador de cara roja i ben franca, punyit per una greu malaltia arribà a la fatal hora dels seus últims moments d'existència. Jo el recordaré sempre amb esgarripança l'espectacle d'aquella casa, de tota la família desconsolada... En aquells tenebrosos moments, terribles de desesperació, quan no es pensa en res més sinó en el que se'n va, es deixà sentir la veu, del veí, de l'amic o del parent, que reclamà, obeint tan sols la seva pròpia covardia, l'assistència del capellà...

Quin poc favor li feia aquella coacció als seus últims moments. Ell potser oïa,

—Però on són aquelles bombes i aquells combats pels carrers de què parlen els diaris francesos?

—No en feu cas. Es un truc per atraure forasters!

potser no, els seus germans, el seu pare, tots quants ploraven la desventura, i en aquest trànsit vingué un capellà, un d'aquells que ell, quan tenia el cervell serè i les cordes vocals servibles, tan satisfet us el ridiculitzava... Ja fou mort.

La coacció seguia... Les campanes al vol tocaven, en diuen a dol, però en aquells moments eren a festa... Passen les hores, el desconsol existia, aquella desesperació cruent desapareixia, i aleshores fou quan nosaltres, els amics, els company, els parents que l'estimàvem en vida, en la mort també vàrem saber complir i demanàrem en memòria i homenatge al difunt el respecte, reclamant el seu dret de consciència i de ciutadania.

L'acte del seu enterrament es féu civil, conforme el seu pensar, ja que ell, ferm claudicant, no manifestà en cap moment, desig de revocar els seus lleials i nobles sentiments a bastament confessats i coneguts de tothom.

Naturalment, això ocasionà—gràcies als segles de dominació—el disgust d'algun amic i parent els favors humanitaris del qual, a última hora, es converteixen en vanitosa conveniència per a servir mesquinament els interessos dels qui de les consciències en fan un comerç, ja que en no lograr que es portés a cap l'atropellament que ja s'havia iniciat, han deixat, de moment, de prestar els seus humanitaris favors, morals i materials.

El rector del poble, en una indigna aliança, des del «Full Parroquial» gosadament llançà un insult infamant en escarni de la memòria del difunt, dels familiars i amics. El rector diu que un senyor de la colònia estiuenca, compadit, fa dir (pagant, per suposat) tres misses, una amb ofertori, a la memòria de «Faló». Nosaltres, jo, el seu cosí-germà, dic que valent brètol deu ésser aquest senyor que ha vist passar l'horrorosa tragèdia que ha flagellat la llar del difunt durant uns anys fatals, durant els quals, atacats de tifus i tuberculosi, han desaparegut set dels seus familiars, sense aportar-hi la seva ajuda, i ara amb un cinisme vergonyat pretén fer l'interessat quan el que fa és l'idiota.

Prou, ja que estem disposats a defensar la bona memòria dels difunts honorats; ja tindrem ocasió de parlar d'aquests indesitjables senyors, avui un cas aïllat, que venint a passar una temporada al poble, el qual els respecta, fan els possibles perquè un dia els tractem de la forma que es mereixen: a puntades de peu.

JAUME VIVES I GINEBRA.

«Quan la majoria d'una col·lectivitat ha marcat un camí a seguir, aquells que impugnaren aital determinació han d'acatar-la i seguir-la, si no volen sortir-se de la verdadera democràcia. És evident, doncs, que essent l'essència democràtica el predomini de les majories a les minories, després de discutir un punt no els resta altre remei que supeditar llurs punts d'albir a la voluntat majoritària.

I, en aquest sentit, l'Esquerra acaba de donar una lliçó de democràcia a la política catalana, en la qual, de mots anys ençà, solament hi comptava la voluntat o el caprici d'uns quants senyors.»—(«El Poble», de Terrassa.)

VILAFRANCA DEL PENEDES

NO VOLEN ANYELLS SENSE LLANA

Les monges que es servien dels edificis de l'Ajuntament per a dedicar-se a l'ensenyament particular, han marxat a l'Asil de nenes del carrer Ponent. Com l'edifici és petit no poderen encabir el mateix nombre de nenes queu anaven als espaiosos edificis d l'Ajuntament.

La selecció aviat fou feta. Les nenes pobres les deixaren al mig del carrer amb el consegüent escàndol i rebombori entre les mares de les nenes.

Una vegada més queden a bastament demostrades les paraules proverbials de: escolten qui dóna i tanquen les portes al qui no dóna.

La «caritat cristiana» és una gran cosa, en mans de certa gent.

P. R.

GIRONELLA

UN CAPELLA QUE NO BADA

Teníem en aquest poble un capellà, ex-rector del mateix, que ara té un benefici a Solsona, model de gent aprofitada. El tal reverend, ha aconseguit, amb els característics procediments catequístics del clergat ensumador d'herències, que una pobra senyora, de 89 anys, en morir li deixés tots els seus béns. La bona dona, segons pel poble hom diu, tenia ja un testament fet, legant els seus estalvis als nebots i a obres pies. Però, lliurada als «cuidados

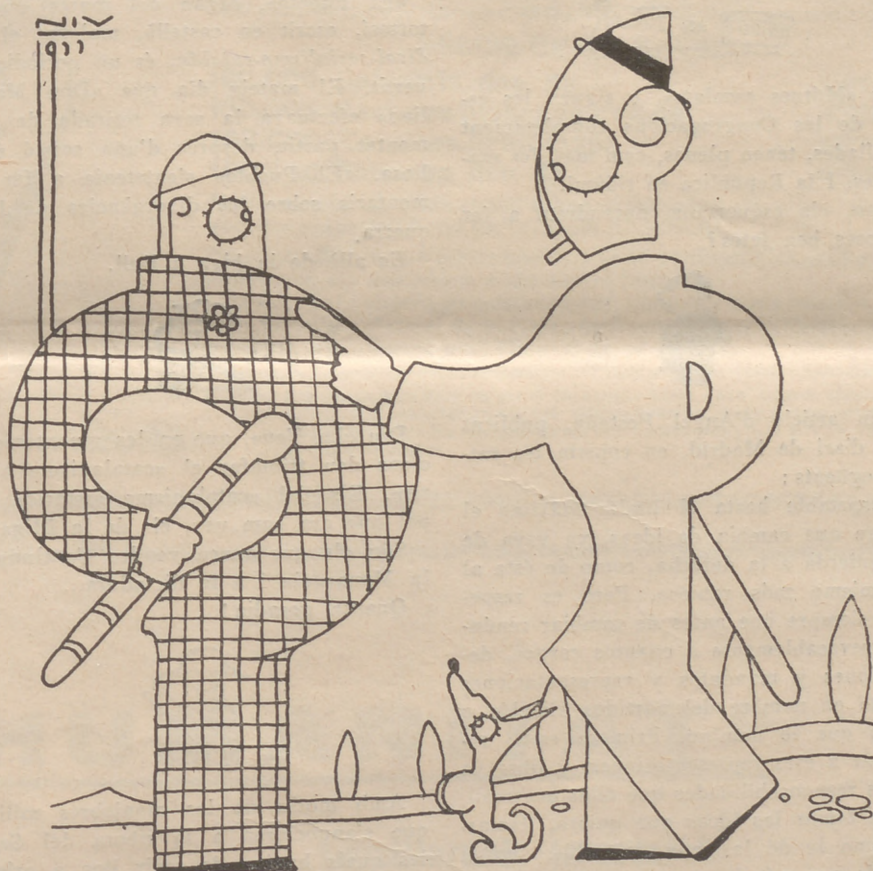
del clegue, abans de morir, quan ja no podia parlar va fer un nou testament, deixant-ho tot al capellà. I els nebots, a prendre la fresca!

Es la història de sempre. L'Església i els seus ministres no baden. Això, sí. Les oracions no les regategen.

I una cosa deu anar per l'altra.

P. P.

«Tinc una fe absoluta en la vitalitat del nostre poble català i en el seu esdevenidor. Quant a E. R. C., he de reiterar, altra vegada i amb la convicció de sempre, el meu optimisme. E. R. C. és una democràcia viva, en la qual cada home ocupa el seu lloc i aporta el seu esforç de ciutadà a l'obra col·lectiva. A l'hora de la lluita, a l'hora de l'actuació, a l'hora del sacrifici, cadascú compleix el seu deure, encara que alguna vegada hagi d'ésser amb dolor. Avui, després dels moments viscuts, el sentit de responsabilitat del nostre Partit és més intens que mai. Tothom té clara consciència d'on va i del que cal fer. I així, davant les eleccions del dotze de novembre, E. R. C. s'apresta a consultar, sense pors ni recels, la democràcia catalana, i a demanar-li una vegada més el seu vot i la seva confiança cívica. A la voluntat i als imperatius d'aquesta democràcia en marxa, que vol consolidar la llibertat aconseguida i enfortir les posicions guanyades en els anys que queden enrera, E. R. C. supedita els seus actes, i es disposa, amb serena confiança, a acudir, primer al seu Congrés democràtic, i després a la voluntat del poble.»—Francesc Macià.

—Ja ho veus. Va voler fer un equilibri molt difícil i va trobar la mort.
—Pobra xicot! Perquè suposo que parles d'aquella artista xinesa...
—No. Si em refereixo a en Lerroix.

REPICS

El «señor don Felipe de Solá de Cañizares, del Real Cuerpo de la Nobleza», insulta, des de «La Veu» el senyor Macià.

Perd el temps. Això no li donarà ni un bri de popularitat. Ja pot empesca-se una altra cosa.

El Govern ha decidit aixecar un monument al general Villacampa, màrtir de la República. No per venir tard l'acord és menys digne d'elogi.

«El Matí», dies passats, parlant de l'ensenyament laic, publicava la següent indignitat:

«Establert el laïcisme a l'escola oficial, tret el Sant Crist de les aules, el canvi no va pas ésser només formulari: va entrar un nou esperit a moltes d'elles. La disciplina esdevingué més difícil; minvà també clarament el respecte als pares.

D'això es planyia una dona del poble. Des que el nou ordre de coses exclogué Déu de l'escola, el seu noi semblava un altre. Li plantava cara amb ferotgia, i la seva boca flastomava.»

Molt catòlic, apostòlic i romà.

Les «Mútues escolars», o siguen les escoles de les Congregacions completament camuflades, tenen plenes, com mai, les matrícules. I la República en ridícul.

Quan, els esquerrans, aprendrem a fer les coses ben fetes?

D'un article d'Angel Pestaña, publicat a un diari de Madrid, en copiem les ratlles següents:

«Respetable hasta el límite máximo el hombre que cambia de ideas, ya vaya de la izquierda a la derecha, como de ésta al extremismo más rabioso. Pero es respetable siempre que antes de cambiar renúncie irrevocablemente a cuantos cargos, delegaciones y mandatos y representaciones ostente en nombre del partido, filiación o grupo que le nombró. Primero esto: renunciar a esas representaciones, y libre ya de las responsabilidades que ellas acarreen, puede tomar las ideas que quiera, llamarse como le dé la gana, inscribirse en el partido que más le guste o acomode. Pero antes, o mientras tanto, no. Hacerlo como ahora se hace y como antes se ha hecho, a mí me parece una falta de pudor

en el individuo y una carencia de ética en la política en general.»

Pensem el mateix.

A Saragossa han estat convocats uns jocs florals en honor de la República. Entre els 38 premis que s'ofereixen, en trobem un, ofert pel delegat d'Hisenda d'aquella província, destinat al millor treball referent a «L'exaltació de la ciutadania culminant en la càrrega tributària. Com divulgar-la eficaçment, per la cultura universitària i professional!»

Ja estan, també, de brometa a Saragossa!

Mussolini s'ha declarat enemic de les dones grosses...

Diu una estadística, que hi ha ara a Itàlia 888,000 parats, prescindint de l'atur parcial, o siga, dels que treballen solament dos o tres dies a la setmana. Diu, també, que en l'any darrer, varen ésser repartides, als afamats, dos milions i mig de racions de sopa...

I encara queden dones grasses a Itàlia?

«El Pueblo», òrgan del marcel·linisme tortosí, escrit en castellà, malgrat el radical-socialismo-catalán, és un periòdic divertit. El mateix dia que «Don Marcelino» efectuava la seva retirada de l'esmentat partit, després d'una sessió sorollosa. «El Pueblo» s'entetenia a fer comentaris sobre les divergències de l'Esquerra.

Es allò de la biga a l'ull.

Diu «La Veu», que en les vinentes eleccions deu triomfar el «catalanisme històric». Els del «catalanisme històric» són, pel que ara hom veu, els de la Lliga.

Són els que varen vendre Catalunya a la Monarquia i a la dictadura...

Quanta gosadia!

Amb motiu de les maniobres militars, que s'anunciaren a la ribera del Segre, les quals havien de tenir lloc a primers de mes, les Autoritats dels pobles afectats recomanaren als comerciants dels mateixos que estiguessin proveïts d'existències, per tal de poder atendre aquelles co-

mandes que amb motiu del contingent de forces que hi acudiria se'ls faria.

Ara ha vingut una ordre del Ministeri de la Guerra suspent les maniobres. I els comerciants, plens de provisions, no podran veure-les acabades en mol de temps...

Per a molts, un greu perjudici...

A Tarragona, el doctor Vidal i Barraquer ha dit que calia purificar i cristianitzar el cinema.

Ja ens veiem el F. J. C. i els «lluïsos» impressionant pel·lícules.

Sense dones, naturalment.

A Correus encara fan servir una pila de saques amb els colors monàrquics.

La tasca de canviar els sacs o de teinyir el colors, és senzillíssim.

La dignitat de l'Administració terrasenca ho reclama.

Quan es farà?

Diu «La Veu»: «Reunides les forces vives catòliques de Canet de Mar per tal de parlar de la penyora imposada pel governador interí senyor Espanya, al senyor Rector, quedà pres l'acord, vistes les manifestacions d'adhesió i a l'ensem d'indignació popular, de fer una subscripció que quedà coberta de seguida. En la mateixa reunió es nomenà una comissió perquè fes efectiva dita penyora.»

I dels pobres obrers sense feina, les «forces vives catòliques» no se'n recorden!

De «La Nación», allò que publica Delgado Barreto:

«Ustedes saben que vino a Madrid un tal Emil Ludwig? Un tal! Ho comprenem. ¿Què és aquest Ludroix comparat amb don Ramiro de Maeztu?»

S'està celebrant, a Leipzig, un Congrés de juristes alemanys, en el qual ha assistit, especialment invitat, el cavernícola Antoni Goicoechea.

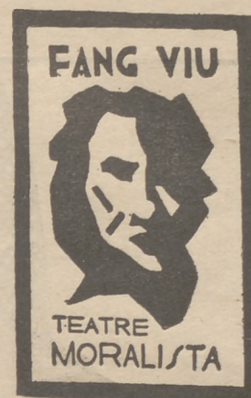
Els nazis tenen bon nas. I en un obrir i tancar d'ulls han sabut trobar l'home més antiliberal d'Espanya!

CORRESPONDENCIA

Uns de Monistrol.—En tornarem a parlar. El tema és atractiu i saborós. — *Famès.* Ni amb rodes.—*Camajoana.*—Es publica. I vagi enviant.—*Arnet.*—El dibuix no és gran cosa, però palesa bones disposicions.—*Miss Thery.* — Cal la firma.—*Roc.*—Anirà. Ens fa peça. — *Ramon S.*—No sabem pas de què ens parla. Si no s'explica millor!... — *Enric M. T.* — Ho retocarem un xic, per a fer-ho més pre-

sentable.—*A. M. S.* — Entra en cartera.—*R. M.*—Es força interessant. Caldrà aprofitar-ho.—*O. M. T.*—Vés per on! Si no som res en aquest món. Ja n'hi direm alguna cosa!—*Nanu.*—Es fluix. Més que fluix: anèmic. — *Soca.* — Sí, senyor. Té tota la raó. Se'n parlarà.—*C. Rodriguez.*—No hi ha cap inconvenient. Pot enviar quan vulgui. — *Net.* — Però, home: prou articles! — *Un centellenc.* — No encaixa prou bé.

VISITEU ELS NOSTRES APARADORS

¡Atenció!! Ciutadans: A la CASA BASTIDA

PASSEIG DE GRACIA, 18

Gran Basar de Sastreria i Camiseria

es ahont podreu vestir amb pocs diners i ben elegants: El sistema de vendre amb poc enguany ens augmenta tan considerablement la venda que ens veiem obligats a fer engrandiments continua ment. Amb els nostres continous viatjes a Paris i Londres estem al corrent de la moda a tot hora.

Gran Liquidació permanent de totes les existències de la temporada pasada.

SECCIO DE SASTRERIA

100.000 Pantalons des de	5 pessetes
100.000 Trajos fets de llana des de	25 "
100.000 Abrics fets de llana des de	25 "
100.000 Impermeables des de	10 "

En la Secció de Mida tenim un gran assortit de gèneres estil Anglès tant per trajos com Abrics a **60, 75 i 95 pts.** els mes superiors

SECCIO DE CAMISERIA

100.000 Calçotets des de	1'95 pts.
100.000 Camises blanques des de	3'95 "
100.000 Camises gran moda	4'95 "
100.000 Païames des de	4'95 "

En la secció de mida tenim grans existències de cèfirs, franeles i sedes a preus **MES BARATO QUE JO NINGÚ.**

En casos d'urgència tenim una secció de confecció Ultra Ràpida que entreguem els encàrrecs a les quatre hores.

Considerant l'ahorro lo més essencial, obsequiem als nostres clients amb Segells d'Estalvi de la Caixa de Pensions per la Vellesa i altres presents a proporció amb l'import de la compra.

NOTA: Els que de fora vulguin servir-se de la nostra casa, poden escriure i adjuntant 0'25 pessetes en segells, rebran figurins, mostres i un sistema especial per a pendre les mides amb les instruccions per a rebre l'encàrrec abans dels 5 dies.

Llegiu i propagueu

“LA HUMANITAT”

**Immillorable informació
Diari modern Catalanista d'Esquerra**

—Us feu moltes il·lusions, però no heu comptat amb mi!